

میراث فرهنگی

برای کودکان و نوجوانان (۶ تا ۱۵ ساله)

(به همراه کارگاه‌های نمونه)

ایستادگان

ازاده نرخیسان

حمیدرضا منصوریان

ویراستاری: گروه علم و رشد

تهران - ۱۳۹۶

درخشان، آزاده، ۱۳۶۴ -

میراث فرهنگی برای کودکان و نوجوانان (۶ تا ۱۵ ساله) به همراه کارگاه‌های نمونه / نویسنده
آزاده درخشان، حمیدرضا منصوریان؛ ویراستاری گروه علمی، ۱۳۹۶
مشخصات نشر: تهران: جوانه رشد، ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ۱۴۴ ص. مصور.

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: فرهنگ (Culture)

موضوع: آثار فرهنگی (Cultural property)

موضوع: فرهنگ - اشاعه (Culture—diffusion)

موضوع: روانشناسی رشد (Developmental psychology)

موضوع: بازی‌های آموزشی - ادبیات کودکان و نوجوانان

(Educational games - Juvenile literature)

شناسه افزوده: منصوریان، حمیدرضا، ۱۳۵۸ - شناسه افزوده: درخشان، آزاده، ۱۳۶۴ -

شناسه افزوده: انتشارات جوانه رشد

رده‌بندی دیوینی: ۳۰۶

شماره کتابشناسی ملی: ۴۵۳۸۱۷۵

بیاید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

دوست عزیز، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله نویسنده، مترجم و ناشر آن است. تکثیر و فروش آن به هر شکلی بدون اجازه از نویسنده و پدیدآورنده کاری غیراخلاقی، غیرقانونی و غیرشرعی و کسب درآمد از دسترنج دیگران است. نتیجه‌ی این عمل نادرست، موجب رواج بی‌اعتمادی در جامعه و بروز پیامدهای ناگوار در زندگی و محیطی ناسالم برای خود و فرزندانمان می‌گردد.

میراث فرهنگی

برای که دان و نوجوانان (۶ تا ۱۵ ساله)

(به همراه کارگاه‌های نمونه)

نویسنده: دان

آزاده درخشان و حمیدرضا منصوریان

ویراستاری: گروه علمی رشد

چاپ اول: بهار ۱۳۹۶ - شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: آرمانسا

ساختمان مرکزی: خیابان دانشگاه، خیابان شهدای ژاندارمری، شماره ۴۱ تلفن: ۶۶۴۰۴۴۰۶

فروشگاه: میدان انقلاب، روبروی سینما بهمن، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت) شماره ۷۲

تلفن: ۶۶۴۹۸۳۸۶ - ۶۶۴۹۷۱۸۱ - ۶۶۴۱۰۲۶۲

فهرست

پیشگفتار ۹

فصل اول: میراث فرهنگ و ارتقای فرهنگی

نظریه‌ها و نظریه‌پردازان پیشرو در زمینه‌ی مفهوم فرهنگ ۱۴

۱. عام‌گرایی و کلی بودن فرهنگ با وجود رشته‌های عبورن‌مشار، ادوارد تاپلور ۱۴

۲. تصور خاص‌گرایانه در فرهنگ و اعتقاد به تفاوت‌های فرهنگی، فرانز بواس ۱۴

۳. قوم‌مداری، ویلیام سامر ۱۵

۴. رویکرد وحدت‌گرا به امور فرهنگی، امیل دورکیم ۱۵

۵. نگرش تفاضلی به فرهنگ، لوی بروول ۱۵

۶. بررسی فرهنگ در بعد تاریخی یا تاریخی - فرهنگی (اشاعه‌گرایی)، کروبر

و ویسلر ۱۵

۷. تحلیل کارکردگرایانه‌ی فرهنگ، مالدینوفسکی ۱۵

۸. نمونه‌های فرهنگی، روث بندیکت ۱۶

۹. انتقال فرهنگی، مارگارت مید ۱۶
۱۰. به دست آوردن شخصیت اساسی، لتون و کاردینر ۱۶
۱۱. تحلیل ساختی فرهنگ، لوی اشتراوس ۱۶
- مفهوم فرهنگ ۱۶
- ویژگی های فرهنگ ۱۹
- رشد میراث فرهنگی در رشد فرهنگی جامعه و پدید آمدن هویت ملی و فرهنگی ۲۱

فصل دوم: رشد

- رشد و پرایی، جامعه ی مراحل رشد انسان ها ۲۸
- عوامل مؤثر بر رشد انسان ۳۰
- نظریه های روان شناسان در باره ی رشد ۳۳
- دیدگاه روانکاوی ۳۴
- نظریه ی فروید ۳۴
- نظریه ی اریکسون ۳۶
- نظریه ی شناختی - رشدی پیاژه ۳۸
- نظریه ی برونر درباره ی آموزش ۴۰
- پیامدهای مطالعات پیاژه - برونر ۴۱
- رشد انسان در دوره های کودکی و نوجوانی ۴۴
- میراث فرهنگی و فرایند رشد ۵۵

فصل سوم: راهکارهای پیوند کودکان و نوجوانان با میراث فرهنگی

- لزوم پیوند کودکان و نوجوانان با میراث فرهنگی ۵۹
- روش های طراحی فرایند آموزشی ۶۱
- فرایند آموزش ۶۲
- اهداف آموزشی ۶۳

۶۷.....	اصول تعیین اهداف
۶۸.....	محتوای برنامه‌ها
۶۹.....	اصول انتخاب محتوا
۷۰.....	اصول سازماندهی محتوا
۷۰.....	روش‌های اجرا
۷۱.....	اصول تعیین روش
۷۱.....	ارزشیابی
۷۲.....	اصول ارزشیابی
۷۳.....	زمینه‌های شناخت و درسی‌سازی میراث فرهنگی
۷۳.....	الف. جذابیت رقابت باکردی بالا در گنجینه‌ها و محوطه‌های باستانی
۷۶.....	ب. منابع مطالعاتی با آمد
۷۹.....	پ. آموزش رسانه‌ای
۷۹.....	ت. خانواده

فصل چهارم: کارگاه‌های نمونه

۸۳.....	نشست یکم: آلبوم خانوادگی - داستان خوانی و نمایش مآق
۸۷.....	نشست دوم: نقشه‌ی راه
۹۰.....	نشست سوم: کارگاه سفالگری
۹۳.....	نشست چهارم: کارگاه مرمت سفال
۹۶.....	نشست پنجم: کارگاه مومیایی
۹۹.....	نشست ششم: کارگاه نمایش فیلم و گفتگو
۱۰۲.....	نشست هفتم: نقاشی غار
۱۰۵.....	نشست هشتم: بازی با تصاویر
۱۰۸.....	نشست نهم: کارگاه مهرسازی
۱۱۱.....	نشست دهم: کارگاه زیورآلات

- نشست یازدهم: کارگاه سکه‌سازی ۱۱۴
- نشست دوازدهم: کاوش و حفاظت ۱۱۷
- نشست سیزدهم: بازی‌های سنتی ۱۲۰
- نشست چهاردهم: کارگاه مرد نمکی ۱۲۱
- نشست پانزدهم: کارگاه هفت‌سنگ (پیش‌نیاز کارگاه شانزدهم) ۱۲۵
- نشست شانزدهم: کارگاه قانون حمورابی ۱۲۸
- نشست هفدهم: ابزارسازی (ابزارهای سنگی) ۱۳۰
- نشست هجدهم: کارگاه شهرسازی ۱۳۳
- نشست نوزدهم: کارگاه نگارش ۱۳۶
- نشست بیستم (۱): از دلهای هدفمند از گنجینه‌ها ۱۳۸
- نشست بیستم (۲): دیدار از گنجینه‌ی مقدم ۱۴۱
- کتاب‌نامه ۱۴۳

تقدیم به مادر و پدرم به پاس زحماتشان

پیش‌گفتار

این کتاب نتیجه تجارب و اندوخته‌های علمی و پژوهشی ماست که در طول ۱۵ سال گذشته گردآوری و تدوین شده است. این تجربه ملی و بین‌المللی هستند و بدون واسطه توسط خودمان به دست آمده‌اند. مخاطبانی هر دوی ما به آموزش کودکان و نوجوانان و همچنین اشتیاق مخاطبان، یادگیری مباحث مورد نظر، انگیزه‌ای برای خلق این اثر شد.

آنچه در این اثر حائز اهمیت است، ترکیب تئوری‌های کاربردی آموزشی و مباحث مرتبط روان‌شناسی رشد از یک سو و پیشنهاد‌های عملی - کارگاهی از سوی دیگر است.

در این اثر، ابتدا شرحی درباره میراث فرهنگی و نقش آن در رشد فرهنگ جامعه و هویت ملی آورده‌ایم و سپس در فصل دوم فرایند رشد را ارزیابی و

در فصل بعد، راهکارهای پیوند این دو را با هم بررسی کرده‌ایم. در فصل پایانی، بیست کارگاه نمونه تجربه‌شده را انتخاب کرده و با در اختیار گذاشتن تمامی اطلاعات لازم برای خواننده، راهکارهای اجرایی ارائه داده‌ایم. هر کارگاه دربردارنده اطلاعات زیر است:

۱- سن پیشنهادی برای مخاطبان

۲- اهداف

۳- محتوا

۴- روش اجرا

۵- نحوه ارزشیابی

۶- ابزارهای مورد نیاز برای اجرا

۷- محل پیشنهادی برای تشکیل کارگاه

۸- واژگان جدید آموخته‌شده

بی هیچ تردیدی پشتیبان‌ها، آقای جعفر مهرکیان در کسب تجارب نخستین و همچنین یاری دکتر ایده لاله در شکل‌گیری اندیشه‌های علمی ما و بهبود فرایند اجرای کارگاه‌ها، شایسته سپاسگزاری است. از سرپرستان و کارکنان انتشارات وزین رشد که با برداشتن این اثر را برای چاپ آماده کردند، سپاسگزاریم.

کتاب حاضر در این زمینه، کاری جدید است و هر کار جدیدی نیازمند بازنگری و رفع کاستی‌هاست. با پیشنهادها و انتقادهای سازنده شما را در مسیر پیش‌رویمان یاری کنید.

آزاده درخشان و حمیدرضا منصوریان

تهران - زمستان ۱۳۹۵